

Denumire oficială	GHEORGHE LAZĂR
Categorie	Statuie
Localizare	44°26'06.4"N 26°06'02.4"E
	Piața Universității
	Piață
Edificare	Ioan Georgescu
	Sculptor
Anul realizării	N/A
Anul amplasării	1885
Anul reabilitării	N/A
Cod LMI	B-III-m-A-20059
Cod DGAPMFP	3004
Tip de proprietate	Disp. Primar General nr. 1685/1999
Stare de conservare	scurgeri oxizi de cupru de la plăcile cu basoreliefuri

Descriere tehnică

Dimensiuni: statuie: 2,5 m, soclu: 4,5 m

Material: statuie: marmură, soclu: marmură

Pe soclul statuii apare următoarea inscripție, în ortografia vremii:

LVI / GEORGE LAZĂR / REINTEMEIETORVL / INVĂTĂMÎNTULUI ROMĂNESC / NATIVNEA / RECVNOSCĂTOARE / MDCCCLXXXVI

Ambientale

8 proiectoare încastate (2 față, 2 spate, 2 dreapta, 2 stânga) + 3 proiectoare pe stâlpii de iluminat public

Istoric/poveste

Statuia lui Gheorghe Lazăr din București este amplasată în Piața Universității, vizavi de clădirea Palatului Universității. Statuia, care îl reprezintă pe Gheorghe Lazăr în picioare, în vestimentație românească de inspirație orientală, specifică epocii în care a trăit, cu o pelerină pe umeri și ținând o carte deschisă în mâini, a fost realizată de Ion Georghescu, din marmură, și a fost dezvelită la 11 mai 1886.

Pe soclul statuii apare următoarea inscripție, în ortografia vremii:

LVI

GEORGE LAZĂR

REINTEMEIETORVL

INVĂTĂMÎNTULUI ROMĂNESC

NATIVNEA

RECVNOSCĂTOARE

MDCCCLXXXVI

Statuia este ridicată exact pe locul unde se afla anterior Școala Superioară de la Mănăstirea Sfântul Sava, înființată de Gheorghe Lazăr. Mănăstirea, situată pe amplasamentul actualei Piețe a Universității, a fost dărâmată de edilii Capitalei din dorința de moderniza orașul prin străzi largi și drepte, dar și pentru a se construi Palatul Universității, pe același amplasament.

Gheorghe Lazăr (n. 5 iunie 1779, Avrig – d. 17 septembrie 1823, Avrig) a fost un pedagog, teolog, traducător și inginer român, considerat fondatorul învățământului în limba română din Țara Românească. În 1818, a înființat, în București, prima școală cu predare în limba română, Școala Superioară de la Sfântul Sava sau, așa cum i se spunea în epocă, Academia Domnească. De aici provine numele străzii Academiei, existentă și astăzi.

Fiu de țaran liber, Gheorghe Lazăr a urmat școala primară la Avrig, orașul său natal. Apoi a studiat la Liceul Piarist din Cluj, ale cărui cursuri le-a urmat între anii 1798-1805. După obținerea bacalaureatului la Cluj, obține o bursă plătită de Biserica Ortodoxă, pentru a studia la Viena în vederea urmării unei cariere ecleziastice. La Viena, a urmat studii superioare de filozofie, istorie și de științe fizico-matematice, iar ulterior a studiat și teologia. Întors în Transilvania, la Sibiu, a fost hirotonit arhidiacon și a obținut un post la Școala teologică ortodoxă. A tradus în limba română o serie de lucrări cu caracter pedagogic și chiar un manual de pedagogie.

În urma unui proces disciplinar, la sfârșitul anului 1815, guvernatorul Transilvaniei l-a destituit pe Gheorghe Lazăr din funcție, punându-l sub supravegherea autorităților polițienești. Această situație l-a determinat ca, în 1816, să treacă munții și să se

stabilească la București, unde și-a câștigat existența mai întâi ca profesor particular.

În Țara Românească, Gheorghe Lazăr se manifestă ca promotor al ideii de înființare a unei școli românești la cel mai înalt nivel științific posibil pe atunci, într-o vreme în care învățământul se desfășura mai ales în mănăstiri și aproape exclusiv în limba greacă.

Sprijinit de lordache Golescu și Constantin Bălăceanu, a trebuit să ducă o muncă intensă cu cei care susțineau că limba română este prea săracă pentru a exprima adevărurile științei. La 24 martie 1818, obținând aprobarea pentru înființarea școlii românești, și-a început activitatea într-un local impropriu din centrul capitalei, la Sfântul Sava. La început, elevii săi erau băieți de mici meseriași, târgoveți și dascăli, pentru că odraslele boierești frecventau în continuare școala grecească. Noua instituție a devenit curând principalul focar de consolidare și difuzare a culturii românești. Din prima generație de elevi au făcut parte, printre alții, Petrache Poenaru, Daniel Tomescu, Simion Marcovici și alții.

Școala de la Sfântul Sava este cel mai vechi institut educațional din București cu predare în limba română. În trecutul acestei instituții apare figura marcantă a lui Gheorghe Lazăr, răspânditor de cultură într-o epocă în care aceasta era considerată un apanaj al păturilor sociale înstărite. Cursurile pe care le-a ținut în limba română, în timp ce limba greacă părea să fie preferată de clasele sociale superioare, au produs o puternică impresie. Dora d'Istria istorisește că „Lazăr spunea auditorilor săi că nu spre Orient trebuiau să-și întoarcă privirile, ci spre această antică Ausonia, de unde au provenit glorioșii veterani ai generosului Traian”. Atunci când cartea era o raritate și, de multe ori, în limbi necunoscute de popor, Gheorghe Lazăr a tradus și a scris cărți în limba română, fapt care a deschis noi orizonturi pentru un mare număr de români. La școala lui Lazăr au venit și copii de negustori, dar și copiii oamenilor de la marginea orașului, iar el i-a învățat tainele științelor matematice și ale filozofiei, în limba lor maternă.

În timpul Revoluției din 1821, Gheorghe Lazăr și elevii săi au trecut de partea lui Tudor Vladimirescu, ajutând la fortificarea taberei de la Cotroceni și învățându-i pe panduri să mănuiască armele capturate de la turci și să folosească tunurile după metodele ingineresti din acele timpuri.

Această a treia statuie de for public ridicată în fața Universității (după cronologia apariției lor în fața „Palatului Academiei”), inaugurată în 1886, este dedicată, ca și anterioarele, unei personalități legitimate istoric. De proporții colosale, atât prin dimensiuni (statuia însăși are înălțimea de 2,50m, iar, în total, monumentul domină prin anvergura de 7m), cât și prin stilul în care a fost realizată, statuia care îl înfățișează pe învățatul de origine transilvană se află chiar pe locul în care acesta a fondat Școala Superioară în 1818.

Statuia, realizată în stil neo-clasic, îl reprezintă pe Gh. Lazăr în straiile de epocă, fiind înveșmântat într-o pelerină cu falduri, semănând a togă romană, ceea ce îi conferă personajului o alură imperială. Această simbolistică se potrivește staturii intelectuale a lui Gheorghe Lazăr, care a militat pentru emanciparea prin cultură și afirmarea românismului.

De asemenea, stilul neo-clasic în care este realizată statuia este tribut arhitecturii și sculpturii, ale cărui lucrări se caracterizează prin realism cu tentă eroică și monumentalitate, formulă prin care artistul și-a adus aportul în cadrul organizației cultural-artistice („Cercul artistic”), a cărei misiune a constat în conturarea artei monumentale moderne românești.

DESPRE SCULPTOR

IOAN GEORGESCU (1855-1898) Născut la București, face studii liceale și câțiva ani la Școala de arte și meserii, după care, în 1872, este admis la Școala de Belle-Arte din București, în atelierul de sculptură al prof. Storck. După absolvire, în 1877, pleacă la Paris, studiind în atelierul sculptorului francez Delaplanche. Realizează o serie de lucrări apreciate, una dintre ele, „Rugăciunea unui copil”, expusă la Salonul de la Paris din 1880, obținând un premiu. Întors în țară, în 1882, a debutat printr-un bust al lui Pascal, iar în 1887 va reveni în calitate de profesor de sculptură la Școala de Belle-Arte, unde i-a avut ca elevi pe Frederic Storck, Dimitrie D. Mirea, Dumitru Pavelescu-Dimo.